

Populieren à la française wordt zonder wortels opgediend

In Noord-Frankrijk gooien Hollandse cultivars hoge ogen in 'La Populiculture'

Ooit werden in Nederland jaarlijks vele honderdduizenden populieren geteeld voor bosbouw en openbaar groen. Die hoogtijdagen van de populierenteelt liggen inmiddels ver achter ons. Ook in Noord-Frankrijk heeft de populier terrein verloren, maar nooit zo ingrijpend als bij ons. Het andere blad voor de boomteelt reist af naar Noord-Frankrijk en maakt kennis met 'La Populiculture': de Franse manier om populieren te telen.

Auteur: Hein van Iersel

In Nederland werden en worden populieren doorgaans als winterstek vermeerderd. Dit is de snelste en makkelijkste wijze om grote aantallen spullen te produceren. Vooral de veel gebruikte en in Nederland en Frankrijk populaire klonen van *Populus X canadensis* worden op deze manier vermeerderd. Franse kwekers gebruiken doorgaans een andere vermeerderingmethode. Populieren van twee of drie jaar oud worden teruggezet tot op het maaiveld en maken dan in het navolgende seizoen opschot van soms vier of vijf meter. Van iedere stobbe worden een of twee spruiten gespaard en omhoog gejaagd, zodat er zo weinig mogelijk zijhout wordt ontwikkeld. In het najaar worden dit opschot dan afgezaagd en verhandeld als populierenstek.

Clement Crété is een van de eigenaren van het bedrijf Pépinières Antoine Crété in het Normandische Guibermesnil. Zijn bedrijf is opgericht in de jaren tachtig door vader Antoine Crété. Momenteel kweekt hij op een oppervlak van ongeveer dertig hectares populieren klonen op de bovenstaande wijze. Het bedrijf is niet alleen kwekerij, maar vaak ook actief als bosbouwer en bosbouwontwikkelaar. Voor grootgrondbezitters en grote energiemaatschappijen plant hij ieder jaar circa 300 hectare bos aan. Populieren vormen hiervan een belangrijk onderdeel. Insteek hierbij is houtproductie, maar de laatste jaren ook steeds meer energieproductie. Clement Crété: "De ideale maatstek die wij produceren heeft een lengte van ongeveer 5 meter en een dikte

10/12. Normaliter kunnen we deze maat binnen één jaar produceren met een stobbe van twee jaar oud. Als de stobbe veel ouder wordt, krijg je te zware planten. Tot een omvang van wel 14-16 centimeter bij een lengte van 5 meter voor een vierjarige stobbe. Na vier tot vijf jaar maken we het perceel dan schoon en beginnen we opnieuw." Bijkomende voordeel van de stevige maatvoering van het stekhout is dat stekken vanaf de maat 10/12 redelijk goed bestand zijn tegen veegschade van reeën en ander wild. Tijdens het groeiseizoen wordt weinig aan de planten gedaan. In het voorjaar wordt maximaal een keer gespoten met Roundup. Tijdens het groeiseizoen wordt zoveel mogelijk zijhout weggesnoeid en het teveel aan opschot afgeknipt.

Gaten boren, een meter diep voor de stekken.

De stekken worden in de geboorde gaten gestoken. Voordeel is ook dat er geen ondersteuning van plantstokken nodig is. Terwijl schade door reeën acceptabel is.

Perceel na een jaar

Bij het oogsten van populierenstek wordt de stamomvang van de populieren gemeten en met spuitbus in kleuren op de populieren gezet. In de loods worden de soorten vervolgens van alle zijhout ontdaan, zodat een lange spil overblijft. Deze wordt gebundeld in bossen van 50 stuks en op lengte en kwaliteit gesorteerd.

Opslag

In de herfst en winter wordt de populierenstek zoveel mogelijk buiten bewaard. Omdat het product geen zijhout of wortels heeft, kan op een klein oppervlak een grote hoeveelheid stekken worden bewaard. In de herfst en winter gebeurt dat buiten in grote betonnen bassins van ongeveer 80 centimeter diep, waar de bundels populierenstekken in gezet worden. Veel populierenbossen in Frankrijk liggen in de delta's van de grote rivieren en zijn vanwege de hoge waterstanden in het voorjaar pas laat te bewerken. Daarom willen veel klanten pas in de lente of begin van de zomer. Het stekhout wordt daarom na half maart naar binnen gehaald en in een vijf meter hoge koelcel geplaatst. Deze cel wordt naar minus 2 graden gebracht en kunstmatig bevochtigd. Op deze manier bewaard kan het pootgoed tot in juni worden uitgeleverd.

Tweede tak

Pepinières Antoine Crété heeft als belangrijkste tak de kweek van populieren, maar dat is zeker niet de enige activiteit. Feitelijk profileert het bedrijf zich als servicebedrijf voor de regionale bosbouwer. Dit betekent dat alle bomen, verhandeld of gekweekt, dat die in Noord-Frankrijk in de bosbouw worden geplant. Dat varieert van *Prunus avium*, *Juglans regia* en *nigra* en de in Frankrijk veel geplante steriele hybriden tussen *Juglans regia* en *Juglans nigra*. Om het pakket compleet te maken worden naast bomen en bosplantsoen ook allerlei bosbouwmaterialen verkocht. Variërend van stokzagen, boomzaden, gaas, boomstokken en ga zo maar door. Alleen al van deze boomstokken importeert Crété jaarlijks een volle combinatie robinia hout uit Hongarije.

Voorbeeldbedrijf

Franse bedrijven zijn in de ogen van kritische Nederlandse boomkwekers vaak wat rommelig opgezet. In het geval van Antoine Crété geldt dat voor de kwekerij, maar zeker niet voor de werkplaats en loods. Hierin zijn tal van voorzieningen aanwezig, die ook bij de meeste Nederlandse bedrijven niet aanwezig zullen zijn. Zo heeft Crété de beschikking over aparte afschuitplaatsen voor de veld- en rugspuiten en de rest van het materiaal. Spoelwater van deze spuitplaats, met daarin het spuitresidu, wordt over een vijf bij vijf meter groot bassin verdruppeld. Door biologische activiteit zou het middel dan grotendeels afgebroken moeten worden. Dit bassin ligt gewoon buiten en is met ongeveer 50 centimeter grond en compost gevuld en is met damplaat afgedekt tegen de regen zodat er niet te veel water in kan komen. Om de zoveel jaar wordt de grond weggeschepd en weer in de kwekerij verwerkt. Andere bijzondere zaken in de infrastructuur van het bedrijf zijn een 10 kuub grote vorstvrije opslag van het regenwater voor bespuitingen. Het beschikbare grondwater is te alkalisch. Crété is van mening dat als hij met het grondwater zou bespuiten, hij de concentraties spuitmiddel aanmerkelijk zou moeten verhogen.

Voor opslag van oliën, spuitmiddelen en rug- en veldspuiten zijn aparte ruimtes ingericht. Vooral de opslag van diesel en benzine is bijzonder. Dit bestaat uit een 8 x 5 meter grote cel omgeven door 2 meter hoge vloestofdichte keerwanden, met daarin geplaatst de opslagtanks voor de brandstoffen. Ook de koeling voor de stekken en het andere plantmateriaal is een plaatje om te zien. Zes meter hoog met strak afgewerkte betonnen wanden en in de nok het koelaggregaat. Clement Crété: "Doorgaans staan de koelaggregaten beneden of tegen de wand aan. Dat betekent veel luchtcirculatie en kans op verdroging van het plantgoed. Door de koelaggregaten tegen het plafond te plaatsen zakt de koude op een natuurlijke manier langzaam naar beneden. Crété heeft duidelijk zwaar geïnvesteerd in milieu en milieuzorg. Hoe denkt hij dat terug te verdie-

nen? Clement Crété: "Wij werken steeds meer voor grote energiebedrijven zoals Veolia en Suéz. Richting deze opdrachtgevers is het heel belangrijk dat je zaken goed op orde hebt."

Situatie in Frankrijk

Populieren voor in de maat 10/12 cm
€ 3.50 per stuk.
Bij minimaal 180 stuks per ha kosten planten
€ 3.30 per stuk

Totale kosten per geplante boom (inclusief planten) € 6.80 per stuk

Situatie in Nederland

Populieren voor in de maat 10/12 cm
€ 8.00 per stuk.
Totale kosten per geplante boom (inclusief planten) € 11.50 per stuk
Op veel plaatsen en langs wegen:
Twee boompalen en boombanden plaatsen en aanbinden € 12.00

Totale kosten per geplante boom (inclusief planten) € 23.50

Alle bedragen zijn exclusief licentiekosten en BTW

Pepinières Antoine Crété kweekt jaarlijks ongeveer het volgende aantal populieren:

- *Populus x canadensis* 'Blanc de Poitou' 75.00 stekken
- *Populus x canadensis* 'Flevo' 5.000 stekken
- *Populus x canadensis* 'Koster' 25.000 stekken
- *Populus trichocarpa* 'Fritzi Pauli' 5000 stekken
- *Populus x canadensis* '1 214' 7500 stekken
- *Populus trichocarpa* 'Trichobel' 3000 stekken
- *Populus x canadensis* 'Polargo' 3000 stekken
- *Populus x canadensis* 'Albello' 4000 stekken

In dit bassin ligt een dikke laag grond en compost waar spuitresidu onder invloed van biologische activiteit wordt afgebroken.

Bassin voor buitenopslag stekken.

Koeling zomeropslag stekken.

Populus trichocarpa Trichobel

Populus x canadensis polargo

Aparte opslag smeermiddelen